

Huvudman

Borås kommun
boras.stad@boras.se

Beslut

Datum 2026-06-02
Dnr SI 2026:2566
Sida 1 (6)

Ärendet

Riktad tillsyn av dimensionering och planering av utbildning i gymnasieskolan i Borås kommun

---

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under våren 2026 riktade tillsyner för att kontrollera om verksamheten vid de huvudmän som ingår i tillsynerna uppfyller författningarnas krav att ta hänsyn till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov vid sitt beslut om vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna, såvitt gäller de nationella programmen, introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever. Tillsynen omfattar inte nationella program som är riksrekryterande för vilka Skolverket bestämmer antal platser.

Tillsynen omfattar endast de utbildningar som Borås kommun själv anordnar. I samband med tillsynen har det genomförts en intervju med representanter för Borås kommun.

Motivering av beslutet

Dimensionering och planering av gymnasial utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Borås kommun har i inskickad dokumentation inför tillsynen uppgett att kommunen anordnar 11 yrkesförberedande program och sex högskoleförberedande program samt yrkesintroduktion och programinriktat val för en grupp elever. Därtill anordnar Borås kommun även teknikprogrammets fjärde år, spetsutbildningarna teknik-spets och entreprenörsprogrammet samt International Baccalaureate. Av huvudmannens inskickade material framgår vidare att Borås kommun ingår i ett samverkansavtal med kommunerna Bollebygd, Svenljunga, Tranemo, Mark, Ulricehamn, Vårgårda och Herrljunga som alla ligger i Västra Götalands län. Av det inskickade materialet framgår att Borås

kommun även erbjuder naturbruksprogrammet inom ramen för ett sekundärt samverkansavtal med Västra Götalandsregionen.

Skolinspektionen har genom skriftlig komplettering från huvudmannen tagit del av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut avseende antagningsorganisationen för gymnasieskolan i Borås kommun under läsåren 2024/25, 2025/26 samt 2026/27. Av besluten från nämnden framgår antalet erbjudna platser för respektive program under ovan nämnda läsårsperioder.

Yrkesprogram

Av Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västra Götalands län framgår att andelen utbildningsplatser bör öka på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet samt vård- och omsorgsprogrammet.

Skolverket bedömer vidare att andelen erbjudna platser på frisör- och stylistprogrammet i gymnasieskolan bör motsvara en mindre andel än vad det tidigare hantverksprogrammet erbjöd läsåret 2023/24.

För övriga yrkesprogram bör andelen erbjudna platser behållas på nuvarande nivå.

I intervju med representanter för Borås kommun framkommer att kommunen använt Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västra Götalands län när de dimensionerat och planerat för utbildning i gymnasieskolan. Det framgår dock vidare att kommunen inte enbart utgått från Skolverkets regionala planeringsunderlag när dimensionering av utbildningsplatser har gjorts utan att de även gjort en egen värdering av utbildningsutbudet i dialog tillsammans med lokala branschorganisationer och näringsliv.

Borås kommun uppger i den inskickade dokumentationen att kommunen bland annat anordnar bygg- och anläggningsprogrammet samt fordons- och transportprogrammet. På båda dessa program erbjöds läsåret 2024/25 samt 2025/26 70 platser på respektive program, vilket även är antalet platser som erbjuds inför läsåret 2026/27. Av intervju med kommunens representanter framkommer att söktrycket för fordons- och transportprogrammet skulle göra det möjligt att utöka antalet platser, men att det saknas förutsättningar i form av APL-platser och lokaler för att erbjuda ytterligare platser. Borås kommuns representanter uppger i intervju att situationen avseende brist på APL-platser är anledningen till att de inte heller kunnat utöka antalet erbjudna platser på bygg- och anläggningsprogrammet.

Av inskickad dokumentation framgår vidare att antalet platser som erbjuds på vård- och omsorgsprogrammet även de är samma antal under läsåren 2024/25, 2025/26 samt inför läsåret 2026/27 och uppgår till 40 erbjudna platser. Av intervju med representanter från kommunen framkommer att Borås kommun sett över möjligheten att utöka antalet platser på vård- och omsorgsprogrammet, men att det i dagsläget inte finns sökande som fyller antalet erbjudna platser. Det framkommer av intervjun att av de fyra kommuner som anordnar vård- och omsorgsprogrammet inom det primära samverkansavtalet har ingen av kommunerna lyckats fylla antalet erbjudna platser till programmet. Representanter för kommunen uppger i intervjun att kommunen sett ett generellt ökat intresse för yrkesprogrammen sedan 2023, men att det inte finns ett ökat intresse för just vård- och omsorgsprogrammet. Representanterna uppger vidare att Borås kommun har antagit samtliga elever som varit behöriga till vård- och omsorgsprogrammet de senaste tre åren.

Av inkommen dokumentationen från Borås kommun framgår att antalet platser på frisör- och stylistprogrammet och barn- och fritidsprogrammet utökades inför läsåret 2025/26. Av dokumentationen framgår att ökningen av antalet platser gjordes för att tillgodose eleverna intresse för ett yrkesprogram där det funnits möjlighet att utöka platser utifrån tillgång till lokaler, material och erbjudande av APL-platser. I intervjun uppger representanter för Borås kommun att det i dagsläget saknas frisörer inom Borås kommun vilket framkommit i de så kallade programråden tillsammans med branschföreträdare, men att utökningen på frisör- och stylistprogrammet främst grundat sig i elevernas intresse. Vidare uppger representanter från Borås kommun att de tog bort andra delar från hantverksprogrammet vilket gjort att de utökat frisör- och stylistprogrammet.

Borås kommun anordnar även försäljnings- och serviceprogrammet, restaurang och livsmedelsprogrammet, el- och energiprogrammet, industritekniska programmet samt VVS- och fastighetsprogrammet. För samtliga av dessa program har antalet platser som erbjudits varit desamma under läsåren 2024/25, 2025/26 samt inför läsåret 2026/27.

I intervjun uppger representanter för Borås kommun att i framtagningen av antagningsorganisationen tar samtliga gymnasiechefer fram ett initialt förslag på antal platser, vilket är det underlag som används i dialog med branschråd. Representanterna från kommunen uppger att det är tydligt för gymnasiecheferna att arbetsmarknadens behov ska vägas in i det förslag som tas fram. Kommunen representanter uppger vidare att det efter dialog med branschrådet görs en bedömning om det är möjligt att utöka antalet platser inom vissa program utifrån exempelvis personal- och lokaltillgång.

Högskoleförberedande program

I Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västra Götalands län bedömer de att andelen platser inom ekonomiprogrammet, estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet bör minska. Skolverket bedömer att andelen platser inom humanistiska programmet bör behållas på nuvarande nivå.

Av inkommen dokumentationen från Borås kommun framgår att erbjudandet av nationella högskoleförberedande program och antalet platser varit oförändrat läsåren 2024/25 och 2025/26. Borås kommun uppger i inskickad dokumentation att trots att Skolverkets planeringsunderlag för Västra Götalands län uppger att andelen platser för teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet bör minska har platserna bibehållits med anledning av det höga söktrycket och elevernas intresse för utbildningen. Vidare uppger Borås kommun i dokumentationen att en majoritet av övriga gymnasieskolor inom det samverkansavtal kommunen ingår i har lediga platser till samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet. Kommunen uppger att de kvarstår i antalet platser för de högskoleförberedande programmen eftersom de bedömer att fyllnadsgraden i Borås kommun är hög och därmed möter ungdomars efterfrågan på utbildning.

I intervjun uppger representanter från Borås kommun att de tidigare tog bort inriktningen teater på estetiska programmet men att de inför läsåret 2026/27 erbjuder platser inom inriktningen på nytt. Kommunens representanter uppger att de tog bort inriktningen på grund av elevernas minskade söktryck, där söktrycket nu ökat igen efter att två kommuner inom samverkansavtalet minskat antalet platser på estetiska programmet på sina skolor.

Kommunens representanter uppger vidare i intervjun att antalet platser på samhällsvetenskapsprogrammet bibehållits med anledning av att programmet är en av de mest eftersökta utbildningarna där Borås kommun har lång kö av elever till programmet. Representanterna uppger att de trots det valt att inte utöka antalet platser utan ändå behålla antalet platser som erbjuds för att möta ungdomarnas efterfrågan.

Introduktionsprogram

Av inkommen dokumentationen framgår att Borås kommun bedriver yrkesintroduktion mot åtta av kommunens yrkesprogram, därtill bedrivs programinriktat val utformat för en grupp elever mot samtliga yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Av dokumentationen framgår att dimensioneringen av antalet platser så långt som möjligt utgår från elevernas intresse, samt att justeringar görs

när lediga platser på nationella program uppstår för att ta emot så många elever som möjligt.

Det framgår vidare av inskickad dokumentation att de förändringar som skett inför läsåret 2025/26 var två platser på programinriktat val mot floristutbildningen samt en minskning av tre platser på yrkesintroduktion mot frisör- och stylistprogrammet. Borås kommun uppger i inskickad dokumentation att justeringarna av antal platser gjorts med anledning av att möjliggöra ett större programutbud för programinriktat val.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 2 a § skollagen ska varje kommun samverka med minst två andra kommuner om uppgifter i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning. Samverkan ska ske genom ett avtal (primärt samverkansavtal). Även samverkan som sker på annan liknande grund anses som primärt samverkansavtal. De samverkande kommunerna bildar ett primärt samverkansområde för utbildningen. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på samverkan med minst två kommuner med hänsyn till kommunernas geografiska placering. Sådana föreskrifter får ange vad som ska gälla i fråga om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning för kommuner som omfattas av undantaget.

Av 2 kap 2 b § skollagen framgår att det primära samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. Bestämmelser om vilka utbildningar samverkansavtalet ska omfatta finns i 15 kap. 30 a § första stycket.

Av 15 kap. 30 a § skollagen framgår att ett primärt samverkansavtal enligt 2 kap. 2 b § ska omfatta nationella program och introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever. En kommun i det primära samverkansområdet ska erbjuda all sådan utbildning som anordnas av någon av kommunerna i samverkansområdet.

Av 15 kap. 30 b § skollagen framgår att när en kommun bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna ska den ta hänsyn till ungdomarnas efterfrågan, och arbetsmarknadens behov. Kravet på att ta hänsyn till arbetsmarknadens behov gäller endast de nationella programmen och introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever.

Av 16 kap. 42 § skollagen framgår att hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds utbildning på nationella program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar. Vid bedömningen av om ett allsidigt urval erbjuds får kommunen även ta hänsyn till utbildningar som erbjuds av enskilda

huvudmän med skolenheter i kommunen eller i en annan kommun inom ett primärt samverkansområde som kommunen ingår i.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att Borås kommun har tagit hänsyn både till ungdomars efterfrågan och till arbetsmarknadens behov när de har bestämt vilka utbildningar som ska anordnas och antalet platser på dessa utbildningar. Borås kommun har beaktat både Skolverkets regionala planeringsunderlag, elevers efterfrågan i form av sammanställande av data över gymnasieval samt utifrån en dialog med lokala branschorganisationer och kommuner med vilka de har ett samverkansavtal.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer således inte att Borås kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att ta hänsyn till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan. Därför ska ärendet avslutas.

X Alice Odéen

Beslutsfattare
Signerat av: Alice Odéen

X Matilda Nordh

Föredragande
Signerat av: Matilda Nordh